

Gudstjänst i anslutning till Internationella Kvinnodagen 8 mars

Den här gudstjänsten planerades av en kvinnogrupp i Farsta. Under gudstjänsten fanns en enkel väv uppställd vid altarbordet med möjlighet för den som ville att gå fram och väva under kollektupptagningsmomentet.

KLOCKRINGNING

INTÅG

SÅNG

INTROITUS

Ps 918 i Psalmer i 90 -talet, De som sår under tårar – solo och församling

INGÅNGSORD

L Gud väver.
Gud gråter.
Den skapelsens sköna gobeläng som hon vävde med sådan glädje
är stympad, sönderriven, förvandlad till trasor,
dess skönhet sliten itu med våld.
Gud gråter.
Men se!
Hon samlar vår sorgs trasor,
smärtan, tårarna, vanmakten,
vållad av grymhet, förtryck, oseddhhet, våld, död.
Gud väver tålmodigt,
uthålligt med ett leende
som skimrar likt en regnbåge
över hennes ansikte, randat av tårar.
Hon inbjuder oss inte bara att fortsätta
att ge henne vårt arbetes och vårt lidandes trasor,
utan ännu mer
– att sätta oss intill Henne vid Jublets vävstol
och väva tillsammans med Henne
den Nya Skapelsens Gobeläng.

PSALM

Sv ps 249, Blott en dag (*ordet "fadershjärta" byttes ut mot originaltextens "modershjärta"*)

SKRIFTLÄSNING OCH REFLEKTION
Hosea 11:1-4 (*se bilaga vid gudstjänstens slut*)

SÅNG

SKRIFTLÄSNING OCH DRAMATISERING
Lukas 7:36-40

MUSIK

KOLLEKT - VÄVANDE - LJUSTÄNDNING

VÅRA FÖRMÖDRAR

Berättelse om Hildegard av Bingen (*se bilaga vid gudstjänstens slut*), berättelser om kvinnor från Arkhyttan, samt en ung kvinnas erfarenhet av att växa upp med dessa kvinnor som förebilder.

FÖRBÖN

Se till exempel bön för internationella kvinnodagen nr 286 ur "Hjärtats samtal – en liten bönbok" (Verbum 2000).

PSALM

Ps i 90 -talet 852, Hennes starka vingar bär

SÄNDNINGSORD

L Vår djupaste rädsla
är inte att vara otillräckliga.
Vår djupaste fruktan
är att vi är omättligt kraftfulla.
Det är vårt ljus, inte vårt mörker,
som skrämmer oss mest.

Vi frågar oss själva:

vem är jag,
som tror mig vara briljant, storslagen och talangfull?
Egentligen, om du inte är det - vad är du då?

Du är ett barn av Gud.

Att du leker liten, förbättrar inte världen.

Det är inget upplyst med att förminska sig själv,
så att andra inte ska känna sig osäkra omkring dig.

Du föddes till att manifesteras Guds härlighet inom oss.

Den finns inte bara i några av oss, utan i oss alla.

Och när vi låter vårt ljus skina,
ger vi omedvetet andra människor
tillåtelse att göra detsamma.

När vi gör oss fria från vår egen rädsla,
frigör vi automatiskt andra.

VÄLSIGNEELSE

POSTLUDIUM

Gud som en ammande moder?

Vi har vant oss vid att tänka Gud som vår fader, en bild som hjälper oss till närhet, värme och trygghet. Bilden kan kompletteras, genom att tänka på Gud med moderliga drag också, för bilderna finns. Så har till exempel i Psalm 63 i psaltaren inspirerat Lina Sandell till den ursprungliga texten "Han som bär för oss ett modershjärta" i psalmen "Blott en dag", liksom i psalmen "Bred dina vida vingar". Bilden av Gud som kycklingmodern som tar sina små under vingarnas skugga.

Profeten Hoseas bild av Gud, skriven 700 år före Kristus är synnerligen spännande i jakten på kvinnliga former för Gud.

Ändå var det jag som lärde Efraim gå och jag som tog dem i mina armar, men de förstod inte att jag botade dem. Med trofasthetens band drog jag dem, med kärlekens rep. Jag var som den som lyfter upp ett barn till kinden. Jag böjde mig ner och gav dem att äta.
(HOS 11:3-4)

Gud beskrivs som en mor, och Israel som ett dibarn. Teologen Helen Schungel-Straumann orienterar mig vidare i ordens betydelse:

Det hebreiska ord som ger oss översättningen "lärde att gå" kommer från en rot som i arabiska är roten för amma, dia. Om vi vågar leka lite med översättningen så skulle texten kunna bli "Ändå var det jag som ammade Efraim, och jag tog dem upp i mina armar"

Ordet för botade kan användas som det gör i vår översättning, men det kan också användas mer allmänt för omvårdnad och uppfostran. Enligt Shungel-Straumann är det mer korrekt att översätta substantivet "kinden" med "bröst", vilket också skulle förklara varför det i grundtexten är pluralform.

I vår senaste bibelöversättnings fotnot till vers 4 står det att grundtextens innebörd är osäker. Jag kan inte hebreiska, så jag är överlåtten till andra teologer för att förstå svårigheterna. Men visst kommer tanken att Hosea ger oss en Guds bild som "stökar till" för oss. Vi är vana att tänka Gud som far. Vi har byggt vår kristna tradition på en grund där mannen är den som kan finna likheter med Gud. Här är en bild för kvinnor och män som söker kvinnliga bilder av Gud, en ammande moder. Gud som en mor som fostrar och visar ömhet till sina barn, eller plåstrar om dem efter en dags

lek – som helar deras sår. Gud som hänger ihop med sina barn med trofasthetens band, med kärlekens rep – jag kan inte låta bli att tänka navelsträng.

Det gör mig faktiskt inte så mycket om grundtextens innebörd är osäker.

Säkert för mig är att en Gud som beskrivs på detta sätt är en Gud som älskar, mätar och vill väl.

Hildegard av Bingen, 1098-1179

Hildegard av Bingen är en kvinna som fascinerat och irriterat människor då hon levde på 1100-talet och även idag. Hon var visionär, teolog, ekolog, politiker, apotekare, terapeut, författare, poet och tonsättare. En mångbegåvad och på många sätt märklig kvinna.

Föräldrarna insåg tidigt att hon var ett speciellt barn. De valde att låta henne uppfostras i kloster, något som inte var ovanligt för flickor från tyska adelsfamiljer. Under medeltiden var kvinnans möjlighet att själv välja hur hon skulle leva sitt liv mycket begränsad. Klostren kom att bli en frizon. Här kunde de leva, studera och arbeta utan att behöva kompromissa med samhällets krav. Livet på klostret innebar inte att de levde utan kontakt med omvärlden. Hildegard har sina informationskällor och hon visste vad som skedde i världen och kom även att fungera som rådgivare till män i viktiga positioner – vilket ibland ledde till konflikter. Hon kunde vara mycket sträng och krävande mot den som utnyttjade sin position för att få egna fördelar.

Utöver den traditionella undervisningen på klostret fick hon och de andra lära sig de benediktinska levnadsreglerna. Sjutton år gammal avlade hon sina klosterlöften. Tjugoett år senare valdes hon, mot sin vilja, till abbedissa. I samband med det talar Gud till henne i en vision och uppmanar henne att skriva ner det hon ser och hör för att andra ska få del av det. Hildegard vägrade tron sina ögon och öron:

Allt detta såg och hörde jag – och trots detta vägrade jag att skriva. Inte av hårdnackethet utan ur känslan av min otillräcklighet, på grund av människors benägenhet till tvivel, axelryckning och prat.

Men Gud övertygar henne om att det var hennes livsuppgift. Så börjar hon att skriva, den sjukliga, olärda, den obegåvade... I själva verket var hon genialiskt mångbegåvad och dessutom strateg.

Hildegard talar om naturen och Gud som ett. Paradiset och världen var som två trädgårdar, där Gud är trädgårdsmästaren; klok, förnuftig och full av kärlek. Människan är medskapare och förvaltare av det som Gud skapat. Adam, skapad av jord och Eva, skapad av Adams kött, står för livets cirkel – för födelse och naturens kraft. Gud är för Hildegard både man och kvinna. Som man är Gud modig, rättvis, orubblig som ett torn och som kvinna är Gud givande, generös, förlåtande. I Gud förenas det manliga och kvinnliga och blir till en helhet.

Hildegard var kunnig inom många områden och frågan är om inte hennes helhetssyn på tillvaron bidrog till att praktiskt översätta kunskapen i handling. Hennes motto genom livet var "Ora et labora" – Bed och arbeta. Många kom till klostret

för att få hjälp med sina sjukdomar. Hildegards kunskap om örter och stenars egenskaper var stor. Men det var Gud som verkade genom sin natur. Hon ansåg inte att hon själv var värdig Guds nåd, men hon var ett redskap i Guds hand. Hon var också författare och tonsatte själv flera av sina verk. Hennes texter handlade ofta om kampen mellan människan och djävulen som frestar och erbjuder makt, härlighet och kunskaper. Hoten mot människans tillvaro och de ljusa motkrafterna, människans goda egenskaper.

Hildegard dog åttioett år gammal. Hon levde på 1100-talet och i mycket var hon före sin tid. Hon måste ha varit en fascinerande och stark kvinna. Hon har länge varit bortglömd, men återupptäckts under de senaste åren. Hennes texter talar även till människor idag. Nu finns de till och med i modern technotappning. Hennes kunskaper, tankar och visioner förs vidare till nya generationer.

